

Gücünü *İstanbul Okan Üniversitesi*'nden Alan

OKAN KOLEJİ

ANAOKULU | İLKOKUL | ORTAOKUL | LİSE

Anaokulu Rehberlik Bülteni

ÇOCUKLARDA KONUŞMA BOZUKLUKLARI VE İLETİŞİM NİSAN 2026

www.okankoleji.com

Çocuklarımızın neşeyle konuşması, kendini ifade edebilmesi ve iletişim kurabilmesi, gelişimlerinin en önemli göstergelerindendir. Ancak bazı çocuklarda konuşma süreci beklenenden daha geç başlayabilir ya da farklı ilerleyebilir. Bu durum her zaman bir sorun olduğu anlamına gelmese de dikkatle takip edilmesi gereken bir gelişim alanıdır.

Çocukların kendini ifade edebilmesi, sağlıklı sosyal ilişkiler kurabilmesi ve akademik yaşamda başarılı olabilmesi açısından dil ve konuşma gelişimi kritik bir öneme sahiptir. Elbette her çocuğun gelişim hızının farklı olduğu unutulmamalıdır. Bununla birlikte, konuşmanın belirgin şekilde gecikmesi veya anlaşılmasında güçlük yaşanması, bir konuşma bozukluğunun işareti olabilir.

Ayrıca güncel araştırmalar, dil ve konuşma bozukluklarının çocukların sosyal ilişkilerini olumsuz etkilediğini ve bu süreçte ebeveyn tutumlarının belirleyici rol oynadığını ortaya koymaktadır.

Konuşma Bozuklukları Neden Önemlidir?

Dil ve konuşma güçlükleri:

- Çocuğun kendini ifade etmesini zorlaştırır.
- Akran ilişkilerini olumsuz etkileyebilir.
- Özgüven gelişimini sekteye uğratabilir.
- Akademik başarıyı dolaylı olarak etkileyebilir.

Bu nedenle konuşma bozuklukları yalnızca bir "gecikme" olarak değil, çok yönlü bir gelişimsel konu olarak ele alınmalıdır.

Konuşma Bozukluğu Nedir?

Konuşma bozukluğu; çocuğun sesleri doğru çıkaramaması, kelimeleri anlaşılır şekilde ifade edememesi ya da akıcı konuşamaması durumudur. Bu durum, gelişimsel, nörolojik ya da psikolojik nedenlere bağlı olarak ortaya çıkabilir.

Konuşmanın sağlıklı gerçekleşebilmesi için beyin, sinir sistemi ve konuşma organlarının (dil, dudak, diş, ses telleri) uyum içinde çalışması gerekir. Bu sistemlerden birinde yaşanan aksaklık, konuşmayı etkileyebilir.

Gücünü İstanbul Okan Üniversitesi'nden Alan

OKAN KOLEJİ

ANAOKULU | İLKOKUL | ORTAOKUL | LİSE

Belirtiler Nelerdir?

Aşağıdaki durumlar konuşma bozukluğuna işaret edebilir:

- Çıkarılan seslerin anlamlı bir bütün oluşturmaması
- Sesleri yanlış ya da eksik çıkarma (artikülasyon sorunları)
- Ses tonunu ayarlama güçlüğü (çok kısık ya da çok yüksek konuşma)
- Kelime dağarcığının sınırlı olması
- Cümle kurmada zorlanma
- Konuşmanın akıcı olmaması (takılma, tekrarlar)
- Konuşmanın anlaşılmasının zor olması

Özellikle anlaşılabilirlik, değerlendirmede en önemli kriterlerden biridir. Çocuğun konuşma becerisi sadece biyolojik değil, aynı zamanda ilişkisel bir gelişim alanıdır.

Çocukla İletişimin Önemi

Çocuğun sağlıklı dil gelişimi için etkili iletişim temel bir unsurdur.

- Çocuk bir birey olarak kabul edilmelidir.
- Duygu ve düşüncelerini ifade etmesine fırsat verilmelidir.
- Yetişkin merkezli değil, çocuk merkezli iletişim tercih edilmelidir.

Çocuklar gelişim dönemlerinde olayları kendi bakış açılarıyla değerlendirirler. Bu nedenle onları anlamaya çalışmak, yargılamadan dinlemek büyük önem taşır.

Etkili Dinlemenin Çocuğa Katkıları

- Kendini daha rahat ifade eder.
- Özgüveni gelişir.
- Duygusal olarak daha dengeli olur.
- Problem çözme becerileri artar.
- Dinleme becerisi gelişir.

Gücünü İstanbul Okan Üniversitesi'nden Alan

OKAN KOLEJİ

ANAOKULU | İLKOKUL | ORTAOKUL | LİSE

VELİLERİMİZE ÖNERİLER

Çocuğunuzun dil ve konuşma gelişimini desteklemek için aşağıdaki önerileri dikkate alabilirsiniz:

1. Model Olun

- Doğru ve anlaşılır konuşun.
- Kelimeleri net telaffuz edin.
- Çocuğunuzun yanlışlarını doğrudan düzeltmek yerine doğru modeli sunun.

2. Onu Dinleyin

- Göz teması kurarak dinleyin.
- Sözünü kesmeden kendini ifade etmesine fırsat verin.
- Sabırlı olun.

3. Kitap Okuma Alışkanlığı Kazandırın

- Her gün birlikte kitap okuyun.
- Hikâyeler hakkında sohbet edin.
- Resimler üzerinden konuşmasını teşvik edin.

4. Konuşma Fırsatları Oluşturun

- Günlük yaşantıyı birlikte anlatın.
- Açık uçlu sorular sorun (Ne oldu? Nasıl hissettin?).
- Oyun sırasında konuşmayı destekleyin.

5. Ekran Süresini Sınırlayın

- Uzun süreli ekran maruziyeti dil gelişimini olumsuz etkileyebilir.
- Pasif izleme yerine aktif iletişim tercih edilmelidir.

6. Baskı Kurmayın

- "Doğru söyle", "tekrar et" gibi zorlayıcı ifadelerden kaçının.
- Çocuğunuzun konuşmasını eleştirmeyin.

7. Uzman Desteğini Geciktirmeyin

- Şüphe duyduğunuz durumlarda bir dil ve konuşma terapistine veya ön gözlem için rehberlik birimine başvurun.

Gücünü İstanbul Okan Üniversitesi'nden Alan

OKAN KOLEJİ

ANAOKULU | İLKOKUL | ORTAOKUL | LİSE

Konuşma gelişimi, çocuğun sosyal ve duygusal gelişimiyle doğrudan ilişkilidir. Erken fark edilen ve doğru şekilde desteklenen süreçlerde önemli ilerlemeler kaydedilmektedir. Unutulmamalıdır ki anlayışlı, sabırlı ve destekleyici bir iletişim ortamı, çocuğun kendini ifade etme becerisinin en güçlü destekleyicisidir. Çocuğunuzu düzeltmeye değil, anlamaya odaklanın.

Anlaşıldığını hisseden çocuk konuşmak ister,
konuşmak isteyen çocuk gelişir...

KAYNAKÇA

- Millî Eğitim Bakanlığı. (2019). Dil ve konuşma bozukluğu olan bireyler için aile eğitim rehberi. T.C. Millî Eğitim Bakanlığı Özel Eğitim ve Rehberlik Hizmetleri Genel Müdürlüğü.
- Yılmaz, Ö. (2012). Okul öncesi dönemde dil gelişimi ve desteklenmesi. *Eğitim ve Bilim*, 37(163), 124-135.
- Ergül, C. (2012). Erken çocukluk döneminde dil gelişimi ve dil gelişimini destekleme. *Kuram ve Uygulamada Eğitim Bilimleri*, 12(4), 2977-2990.
- Topbaş, S. (2007). Türkçe dil ve konuşma bozuklukları alanında temel kavramlar. *Dil ve Konuşma Terapisi Dergisi*, 1(1), 3-10.

OKAN EĞİTİM KURUMLARI
REHBERLİK VE PSİKOLOJİK DANIŞMANLIK BİRİMİ

Gücünü *İstanbul Okan Üniversitesi*'nden Alan

OKAN KOLEJİ

ANAOKULU | İLKOKUL | ORTAOKUL | LİSE